

جمهوری اسلامی ایران
وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

آئین نامه اجرائی

ساماندهی و حمایت از بنگاه های پشتیبان

کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک

بسمه تعالی

« آئین نامه اجرائی ساماندهی و حمایت از بنگاه های پشتیبان کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک »

شورای عالی اشتغال در جلسه مورخ ۹۳/۹/۳ بنا به پیشنهاد وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و به استناد آیین نامه اجرائی بندهای الف، ب و ج ماده ۸۰ قانون برنامه پنجم توسعه و قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، «آیین نامه اجرائی ساماندهی و حمایت از بنگاه های پشتیبان کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک» را به شرح ذیل تصویب نمود:

▪ اهداف

ماده ۱: این آئین نامه به استناد قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی و آیین نامه اجرائی بندهای الف، ب و ج ماده ۸۰ قانون برنامه پنجم توسعه، با هدف ساماندهی و حمایت از گسترش بنگاههای پشتیبان کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک، به منظور دستیابی به مقاصد زیر میباشد:

- پایدار سازی کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک از طریق تکمیل و توسعه زنجیره ارزش

- توسعه ظرفیت های اشتغالزایی

- ایجاد و توسعه زمینه های افزایش درآمد و بهبود معیشت افراد جامعه

- تقویت فرهنگ کار جمعی، کارآفرینی و تولید

- ارتقاء بهره وری نیروی کار و سرمایه

- سوق دهی و هدایت اقتصاد غیررسمی به سمت اقتصاد رسمی

▪ تعارف و مفاهیم

ماده ۲: در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

- دستگاه اجرایی: کلیه دستگاههای اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری که مجوز فعالیت کسب و کار صادر می نمایند.

- بنگاه: واحد اقتصادی که در تولید کالا یا خدمت فعالیت می کند، اعم از آن که دارای شخصیت حقوقی یا حقیقی باشد.

- بنگاه پشتیبان: شامل کلیه بنگاه های خصوصی و تعاونی، اصناف، اتحادیه ها، سمن ها، انجمن های خیریه و علمی، شرکت های مادر تخصصی دارای مجوز فعالیت از دستگاه اجرائی ذیربط و کارآفرینان برتر می باشد که مسئولیت حمایت و هدایت تعدادی از کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک را بصورت شبکه ای و زنجیره تأمین و تولید و توزیع در زمینه هائی

مانند آموزش، فرآیند تولید، مشاوره، طراحی، نوآوری، بسته بندی، برند سازی، بازاریابی، بازاریابی و فروش را بر عهده داشته و صلاحیت آنها برای انجام فعالیت پشتیبانی به تأیید دستگاه اجرایی مربوطه رسیده است.

– کسب و کارهای خانگی: آن دسته از فعالیت‌هایی است که توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب و کار بدون مزاحمت و ایجاد اخلال در آرامش واحدهای مسکونی همجوار شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت و یا کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌گردد. (موضوع ماده ۲ قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی)

– کسب و کارهای کوچک: آن دسته از فعالیت‌هایی است که تعداد کارکنان آنها کمتر از ۵۰ نفر می‌باشد. (موضوع بند ج ماده یک آیین نامه اجرایی ماده ۸۰ قانون برنامه پنجم توسعه)

– کسب و کارهای خرد: آن دسته از فعالیت‌هایی است که تعداد کارکنان آنها کمتر از ۱۰ نفر می‌باشد.

– طرح توجیهی پشتیبان: طرح تجاری (B.P) عنوان کننده توجیه فنی، مالی و اقتصادی فعالیت پشتیبان است که منضم به تشریح نحوه ارتباط و حمایت از کسب و کارهای زیرمجموعه و در راستای اولویت‌های سرمایه‌گذاری و اشتغال استان می‌باشد.

– قرارداد پشتیبانی: قراردادی است که بین بنگاه پشتیبان و صاحبان کسب و کارهای وابسته منعقد شده و کلیه شرایط، ضوابط و تعهدات متقابل طرفین در آن قید می‌گردد.

– بنگاه وابسته: به کسب و کارهای خانگی، خرد و کوچک اطلاق می‌شود که براساس قرارداد پشتیبانی از خدمات بنگاه پشتیبان بهره‌مند می‌گردد.

– تأییدیه فعالیت پشتیبان: تأییدیه‌ای است که براساس صلاحیت اجرای طرح توجیهی، توسط دستگاه‌های اجرایی صادر می‌گردد.

– کارگروه: کارگروه تخصصی اشتغال استان (موضوع آیین نامه اجرایی بند ه ماده ۱۷۸ قانون برنامه پنجم توسعه)

– مناطق کمتر توسعه یافته: منظور مناطق کمتر برخوردار است که براساس آخرین فهرست اعلام شده توسط مرکز توسعه روستائی و مناطق محروم نهاد ریاست جمهوری، تعیین می‌شود. (مصوبه شماره ۲۶۲۶۵۰/ت ۴۸۸۷۴ ه مورخ ۹۱/۱۲/۲۸ هیأت وزیران)

– بانک: کلیه بانک‌ها و مؤسسات مالی و اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی ج.ا.

– صندوق: صندوق مهر امام رضا (ع)، صندوق توسعه ملی و صندوق‌های اشتغال دستگاه‌های اجرایی و نهادهای حمایتی

▪ دامنه پوشش

ماده ۳: کلیه بنگاه‌های پشتیبان و وابسته، مشمول این آیین نامه می‌گردند.

▪ شرایط احراز بنگاه پشتیبان

ماده ۴: شرایط احراز بنگاه پشتیبان به شرح زیر می باشد:

- ۱- داشتن پروانه کسب یا مجوز فعالیت از دستگاه اجرایی مرتبط
 - ۲- داشتن حداقل ۳ سال سابقه فعالیت سودآور و یا کارآفرین برتر در سطح استان و ملی برای اشخاص حقیقی و ۲ سال برای اشخاص حقوقی، به تأیید دستگاه اجرایی ذیربط
- تبصره: سابقه فعالیت مورد نیاز در مناطق کمتر توسعه یافته، یکسال کاهش می یابد.
- ۳- اخذ تأییدیه طرح توجیهی و تأییدیه صلاحیت فعالیت پشتیبان از دستگاه اجرایی مرتبط، بانک و صندوق.

▪ وظایف بنگاه پشتیبان

ماده ۵: وظایف بنگاه پشتیبان به شرح زیر می باشد:

- ۱- تهیه و ثبت طرح توجیهی در سامانه مربوطه
- ۲- شناسایی بنگاه های وابسته و انعقاد قرارداد نحوه همکاری (در قالب کاربرگ های مربوطه) و شفاف سازی مبادلات مالی با صاحبان بنگاه های وابسته
- ۳- همکاری کامل با دستگاههای اجرائی ذیربط و بانک و صندوق جهت نظارت بر حسن اجرای طرح
- ۴- ساماندهی مستمر بنگاههای وابسته در قالب فعالیت های شبکه ای با رویکرد تکمیل زنجیره ارزش محصول
- ۵- مدیریت فرآیند تولید اعم از مهارت آموزی، تأمین مواد اولیه و تجهیزات مورد نیاز، مشاوره، طراحی، نوآوری، تحقیق و توسعه، بسته بندی، برند سازی، بازاریابی، بازاریابی و فروش

▪ نوع، نحوه و میزان حمایت ها

ماده ۶: مجریان بنگاههای پشتیبان و وابسته از تمام یا بخشی از حمایت های زیر برخوردار می گردند:

- ۱- اولویت و تسهیل در استفاده از امکانات (فضای آموزشی، مربی) سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و نهادهای آموزشی دستگاه های اجرایی مرتبط
- ۲- تخفیف هزینه های دوره های آموزشی سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور و نهادهای آموزشی دستگاه های اجرایی مرتبط
- ۳- اولویت دریافت تسهیلات از صندوق و بانک
- ۴- بهره مندی از یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی (در صورت تأمین منابع)

۵- اولویت استفاده از تضمین های صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون و صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک

۶- اولویت و تخفیف دراستفاده از بازار محلی شهرداری ها جهت عرضه محصولات

۷- حمایت های ویژه تعاونیها

۸- تخفیف هزینه حضور در نمایشگاههای تخصصی داخلی و خارجی

۹- تخفیف حق پخش تبلیغات رسانه های ارتباط جمعی دولتی

۱۰- اولویت پرداخت جوایز صادراتی

تبصره : تداوم حمایت های فوق منوط به استمرار فعالیت های بنگاههای پشتیبان و وابسته و انجام تعهدات و موارد مندرج در طرح توجیهی و مفاد قرارداد پشتیبانی خواهد بود.

ماده ۷ : به منظور بستر سازی و توانمندسازی بنگاههای پشتیبان و وابسته ، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با در نظر داشتن مزیت های نسبی و رقابتی مناطق ، نسبت به نیازسنجی آموزشی و پژوهشی و ارائه آموزش های تکمیلی و تخصصی لازم به بنگاههای پشتیبان و وابسته اقدام نمایند .

▪ منابع مالی

ماده ۸ : منابع مالی برای اجرای این دستورالعمل به شرح زیر می باشد:

۱ - ردیف های بودجه سنواتی و یا تملک دارایی های سرمایه ای دستگاههای اجرایی

۲ - اعتبارات و تسهیلات اشتغالزایی صندوق و بانک ها

۳ - منابع ماده ۸ قانون هدفمندی یارانه ها

۴ - منابع مالی نهادهای حمایتی

۵ - کمک های مردمی، سازمانهای مردم نهاد و سازمانهای بین المللی

تبصره ۱ : میزان و توزیع استانی تسهیلات فوق هر ساله با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ، بانک مرکزی، صندوق و دستگاه های اجرایی تعیین و ابلاغ می گردد.

تبصره ۲ : کارگروه تخصصی اشتغال استانها موظفند با در نظر داشتن ظرفیت ها و مزیت های نسبی و رقابتی مناطق و تکمیل شدن زنجیره ارزش ، تسهیلات مذکور را توزیع نمایند .

تبصره ۳ : تسهیلات پرداختی به بنگاه های پشتیبان و وابسته می تواند متناسب با سهم هریک از بانک ها و صندوق به صورت تلفیقی از تسهیلات قرض الحسنه و منابع عادی تعیین گردد.

تبصره ۴ : نرخ سود و کارمزد تسهیلات قابل پرداخت بر اساس ضوابط بانک و صندوق می باشد

تبصره ۵ : بانکها و صندوق می توانند به منظور حفاظت از منابع دولتی و اطمینان از بازگشت تسهیلات پرداختی نسبت به بیمه تسهیلات اقدام نمایند.

تبصره ۶ : در صورت درخواست متقاضی ، تسهیلات اعطائی توسط صندوق ضمانت سرمایه گذاری تعاون و صندوق ضمانت سرمایه گذاری صنایع کوچک قابل تضمین می باشد .

تبصره ۷: تسهیلات این طرح (بویژه منابع قرض الحسنه) صرفاً به رشته های شغلی اختصاص خواهد یافت که فهرست آنها توسط کارگروه تخصصی اشتغال استان و با در نظر داشتن ظرفیت ها ، مزیت های نسبی و رقابتی مناطق و سند توسعه اشتغال و سرمایه گذاری استان تعیین و تصویب میگردد .

تبصره ۸: نهادهای حمایتی می توانند با هماهنگی دستگاه اجرایی ذیربط در چهار چوب این آیین نامه نسبت به شناسائی و انعقاد قرارداد با پشتیبان از محل منابع داخلی خود، علاوه بر منابع مذکور اقدام نموده و گزارش عملکرد خود را به دبیرخانه شورایعالی اشتغال بصورت فصلی ارائه نمایند.

▪ نظارت و ارزیابی

ماده ۹ : نظارت عالی بر نحوه اجرای این آیین نامه در سطح ملی به عهده وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و در استان ها بر عهده کارگروه می باشد.

ماده ۱۰ : دستگاه های اجرایی ذیربط در استان موظفند ضمن نظارت بر ایفای تعهدات بنگاه های پشتیبان، گزارش عملکرد نظارتی را در مقاطع زمانی ۳ ماهه به کارگروه ارائه نماید.

ماده ۱۱: کارگروه موظف است گزارش نظارتی دستگاه های اجرایی را اخذ و پس از کنترل و جمع بندی ، مراتب را به وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ارسال نماید.

ماده ۱۲: دستگاه های اجرایی موظفند در بررسی و تأیید طرح های توجیهی و تأییدیه صلاحیت پشتیبان، اسناد بالادستی بویژه سند توسعه اشتغال و سرمایه گذاری استان و همچنین تکمیل شدن زنجیره ارزش را مورد توجه قرار دهند.

ماده ۱۳: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است با هماهنگی دستگاه های اجرایی ذیربط ، پیگیری های لازم جهت رفع موانع احتمالی را بعمل آورده و گزارش مربوطه را به شورایعالی اشتغال ارائه نماید.

ماده ۱۴: میزان و شرایط بهره مندی از حمایت های موضوع ماده ۶ ، فرایند ثبت نام و گردش کار، وظایف دستگاه های اجرایی و نحوه رسیدگی به تخلفات و اختلافات بر اساس شیوه نامه ای خواهد بود که ظرف مدت ۳ ماه پس از تصویب این آیین نامه توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با مشارکت دستگاه های اجرائی ذیربط تهیه و جهت تصویب به شورایعالی اشتغال ارائه می گردد.

این آیین نامه مشتمل بر ۱۴ ماده و ۱۰ تبصره می باشد .